

Yogesh Haribhau Kulkarni

 AI Advisor (Helping organizations in their AI journeys) | PhD (Geometric Modeling) | Tech Column...
now • 📰

...

Wish to share today's article from my weekly column "तिसरा मेंदू" (Third Brain) titled "अवकाशात जागा नि तरफ द्या ... (give a place in space and a lever...)" which has been published in the Marathi newspaper, Sakal! (pic below) 🎨

In this article, I go deeper into the applicability of Mental Model "Leverage" in various situations 💡💻💡

I'm thankful to **Sakal Media Group** for providing a platform to share these important insights with our local community. 🙏

Any comments? I'd love to hear your thoughts! 💬👥

Sakal Media Group Abhijit Pawar Samrat Phadnis Nirajan Agashe

#mentalmodels #leverage #physics

तिसरा मेंदू

डॉ. योगेश हरिभाऊ कुलकर्णी

Rमेंगा आणि सुरुश दोघेही किलग्रा मिर्च, दोघेही काळा नामांकित अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील पदवीच इताले, दोघेही समान हुआ, आणि महाविद्यालयातील दोघेही समान हुआ, ती एका वाहननिर्मिती कंपनीत, उत्पादनीविभागात कामातले लागला. रेशेला संग्राहक आवादक असल्याने त्यापे एका सांस्कृतिक कंपनीत काम सुरु केले, दोघेही दिवसांमध्ये १०-१२ तास कट कारबोरे, शिवादावद आणि निष्ठावान होते, एक दशा वापरानेतर त्याचे आपुष्य कंपनीच्या माणीनी पुढे गेले.

वाहननिर्मितील सुरुश एक स्थिर पाप निवारण राहिला, त्याने सहकाऱ्याचा आवाद मिळवला आणि तो हद्दवाटून पर्याप्त घेत गेला. संपर्कात काळानांतर, चागाला अनुभव घेतव्यात घडाढी करून स्वतःची कंपनी सुरु केली, त्यात गालिंगी झालीले समाप्त्या संडरव्यापासाठी इत्यारपि त्यांनी ये घेतलाने एक सांस्कृतिक (संग्राहक प्रणाली) त्यार केले, त्यापे ते जागोजाणी प्रदर्शित करून बवाचा सोडाकर्पोरेशन पोहोचवले, लोकांना पापादा दिसू लागला, ते उत्पादन आवादातील स्फरवात पोहोचले, इलमध्ये उत्पाद मिळू लागले, एकामोरामा एक कंत्रोटे मिळत रेशेव्या छावनातही प्रचंड वाढ झाले, इथे दोषा मिळाव्या उत्पादातील

फक्त करा मोठा झाला. तो फक्त त्याच्या मेहनतीत नव्हता, तर त्यांनी तो खेळत करावार घेतली यात होता, कामी किंवा त्याच्या मेहनतीत जास्त फायदा मिळवणे, यालच म्हणालात 'लेव्हरेज' (प्रवर्तन) हे मन-प्राप्त. प्रतिक्रियावात 'लेव्हरेज' म्हणजे कमीत कमी ताकद वापरून मोरे असू उत्पादाताचा उपाय.

नेहांच्या जीवानां 'लेव्हरेज' म्हणजे कमीत कमी साधान, तंत्रज्ञान, नातोसंवेद किंवा भांडवकल वापरून आपल्या तुलनेने कमी कामाचे पीणाम असेकं पटींची वाढवणी. काही लोक हे व्याख्यात्या शिक्कन आपल्या कटाना गुणात, तर काही जागा तेव्हाची मेहनत करूनही फरसे पुढे जाऊ शकता नाहीत. फक्त केवळ 'लेव्हरेज' चा असेतो.

आधुनिक तत्त्वज्ञानाचे नवल रविकांत यांनी 'लेव्हरेज' चे तीन प्रमुख प्रकार सापेक्षते आहेत. पहिला प्रकार आहे 'अम', म्हणजेच इतरांकडून काम करून घेणे विचा एक टीम त्यार करणे. दुसरा प्रकार आहे 'भांडवकल', म्हणजेच पैशाचून अधिक पैसा कमावणे, अर्थात गुंतवाचक आणि तिसारा, सर्वांत प्रथमी प्रकार म्हणजे 'परवानी-प्रकलूप'. यात असा गोष्ट घेतात, ज्या एकदा त्यार केल्या की त्याची प्रतिकूली कवरवाला नव्या खर्च घेतो. उत्पादामध्ये, सांस्कृतिक, पूरकके किंवा आंतराळात विडिओ, हे

एकदा त्यार झाले की, विशेष खर्च न करता लाग्यो लोकांपर्यंत गोहांचू शक्कात आणि प्रवर्तनाचा मिळावू देकू शकतात. याची काळी इतर उदास्तणे पाहून.

एका सिविकेन्चना विचार करूया. त्या दरात ५० विद्यार्थ्यांना शिकवतात. त्याचे शिक्कवाचे प्रभावी असेतो, तरी त्याची पोहोच मर्यादित आहे. पण त्याचे शिक्कवेळे आपले व्याख्याता रेकॉर्ड करून अंतर्लाइन उपलब्ध केल्यास, हजारी विद्यार्थी रेशेव्यात त्यांना ते पाहू शकावतात. काम तेव, पण पोहोच प्रांगंड वाढली. नंतर काही व्याख्याता संशोधक केल्याने घेसे ही मिळाले, हेच आहे तंत्रज्ञानाचे लेव्हरेज.

अर्थ-जगतात हे अधिक स्पष्टपणे दिसून घेतो. एक मुंत्रव्यवकाद एव्हिए स्टार्टअप्सांचे एक लाख रुपये गुंतवाच. कंपनी यासाठी शाळी, तर ही रकम शंभरपट वाहू शकते. त्याचे स्वावरूचे कोणतेही अंतरिक्षात्र अमानाहीत, कक्षा भांडवलाचे योग्य नियोजन. हेच भांडवलाचे लेव्हरेज.

सरकारी कोशीताही हे दिसू घेतो. एव्हिए अधिकाऱ्याने नावाकांक्षा अंजे सेवामाणी एक अंतर्लाइन पोर्टल त्यार केल्यास, हजारी सेवा रोज अवधाय मनुव्याप्त वापरून हताळल्या जाऊ शकावतात. एकदा घेसेले काम, सहत परिणाम देत राहते,

पण 'लेव्हरेज' ही दुसरी तलवारीमारखी आहे. चुकीच्या पदतीने वापरल्यास ती तुकात करू शकते. उदा-वित्तीय 'लेव्हरेज'चा अंतरिक्ष केल्यास करावाच्या गतीत अडकक्याची शक्कात असेतो, तसेच आपण आपल्या पदाचा किंवा प्रभावाचा फैसलावर केल्या तर नातेसंबंध, विश्वास आणि प्रतिशो या साज्ज्यांचे नुकसान होऊ शकते. म्हणून 'लेव्हरेज' वापरताचा विवेकव्युदी आणि दूदूणी आवश्यक असेतो.

भारतीय तत्त्वांसाठी तंत्रज्ञानाचे 'लेव्हरेज' ही मर्यादी मोटी आहे. पूर्णी कवळ प्रस्थापिताच्या कवेत असाणारे तंत्रांन आता सर्वेतामान्याना उपलब्ध आहे. ज्ञान आणि कल्पका असलेल्यांकडे आता, योग्य लेव्हरेज आहे, केवळ श्रीमत अववास सरावाशीकडे नव्हे. दोन हजार वार्षिकी अर्विडिंडोजने म्हटले होते, 'म्हा उमे राहण्यासाठी अवकाशात एक जागा आणि एक बाजू, लंब असलेली एक तंत्र द्या, मी संपूर्ण पृथ्वी उचलून दाखवेन.' आजच्या जगात ती तरफ दृश्यंजेच विगेकळ्याचे प्रकारचे लेव्हरेजेस योग्य जागा निवडा, योग्य कौसल्ये वापरा आणि असा गोष्ट त्यार करा. ज्याच्या 'लेव्हरेज'ने तुमचा प्रभाव आणि उपलब्ध वापरत गाहील, कारण यश केवळ ताकदीत नाही, तर योग्य टिकाणी 'लेव्हरेज'चा वापरण्यात आहे.